

УДК 37.01:007

DIGITALISATION OF THE WORK OF THE DEAN'S OFFICES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS AND PROBLEMS OF ITS IMPLEMENTATION

ДИДЖІТАЛІЗАЦІЯ РОБОТИ ДЕКАНАТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ПРОБЛЕМИ ЇЇ ВПРОВАДЖЕННЯ

Samoilenko O.V. / Самойленко О.В.

c.philol.s., as.prof. / к.філол.н., доц.

ORCID:0000-0001-5040-874X

Semenov A.S. / Семенов А. С.

assistant / асистент

Donetsk national medical university,

Льман, Pryvokzalna, 27, 84404

Донецький національний медичний університет,

Льман, Привокзальна, 27, 84404

Анотація. Статтю присвячено особливостям впровадження інноваційних підходів до управління університетами та факультетами. У статті розглянуто основні системи, які використовуються для диджиталізації роботи деканату, їх переваги та недоліки, зокрема українські програмні рішення та їх розробники. Для підготовки дослідження було проаналізовано наукову літературу, вивчено існуючих цифрових рішень у сфері управління навчальними закладами. Було доведено, що диджиталізація роботи деканату – це необхідний крок для сучасних університетів, який дозволяє підвищити ефективність управління та якість освіти. Українські університети мають доступ до різноманітних програмних рішень, таких як АІС «Деканат», «Електронний кампус», а також розробки від ТОВ «Політексофт» та МКР. Вибір системи залежить від потреб конкретного ЗВО, бюджету та наявних ресурсів. Найбільш універсальним для конкретного закладу освіти буде або розробка власної системи під свої потреби, або комплекс одночасного провадження спеціалізованих програмних рішень роботи деканату та системи електронного документообігу. Проте обидва варіанти потребують спеціалізованого навчання персоналу та високої вартості впровадження, що під час війни може стати значною перешкодою під час реального впровадження.

Ключові слова: диджиталізація, деканат, адміністративні процеси, ЕРР-системи, системи електронного документообігу.

Вступ. Сучасний етап розвитку освіти вимагає впровадження інноваційних підходів до управління університетами та факультетами. Диджиталізація роботи деканату стає ключовим інструментом для підвищення ефективності адміністративних процесів, покращення комунікації між студентами, викладачами та адміністрацією, а також забезпечення прозорості та зручності в управлінні навчальним процесом. У статті розглядаються основні системи, які використовуються для диджиталізації роботи деканату, їх переваги та недоліки, зокрема українські програмні рішення та їх розробники.

Матеріали та методи дослідження.

Дослідження з диджиталізації роботи деканату базувалося на комплексному підході, що включав аналіз наукової літератури, вивчення існуючих цифрових рішень у сфері управління навчальними закладами. Використано публікації з питань диджиталізації освітніх процесів, управління навчальними закладами та впровадження інформаційних систем у вищій освіті. Проаналізовано законодавчу базу України щодо цифровізації освіти, зокрема закони та постанови, що регулюють використання електронних документів та інформаційних систем. Було досліджено функціональні можливості сучасних платформ для автоматизації роботи деканату.

Результати дослідження.

Найпоширеніші системи, такі як Moodle, Canvas, Blackboard, дозволяють автоматизувати багато процесів, пов'язаних з навчанням: ведення електронного журналу, розподіл навчальних матеріалів, проведення тестування та оцінювання. Вони мають свої як безсумнівні переваги, так і деякі недоліки.

До переваг, перш за все, можна віднести:

- 1) зручність використання як для викладачів, так і для студентів;
- 2) централізоване зберігання даних; можливість дистанційного навчання.

До недоліків можна віднести такі:

- 1) більшість програмних рішень вимагають кваліфікованого адміністрування;
- 2) обмежені функції для адміністративного управління.

Проте існують також і так звані EPR-системи (Enterprise Resource Planning – ресурсне планування підприємства). До них можна віднести такі продукти, як SAP, Oracle, 1С, які інтегрують всі аспекти управління університетом, включаючи фінанси, персонал, навчальний процес та деканати.

До переваг використання ERP-систем у повсякденній роботі можна віднести комплексний підхід до управління та автоматизацію рутинних процесів (так як нарахування стипендій, формулювання звітів та ін.). Проте існують і такі недоліки як висока вартість впровадження та підтримки та складність у

налаштуванні та адаптації.

Існують спеціалізовані рішення, розроблені саме для потреб деканатів, наприклад, «АІС Деканат» або «Електронний деканат». Їх перевагами, у порівнянні з використанням ERP-систем є орієнтація на конкретні проблеми деканату та можливість інтеграції з іншими системами університету. Проте, у протиставу, порівняно з ERP-системами, їх функціонал більш обмежений, та потребує регулярного оновлення.

Існують також системи електронного документообігу (СЕД), такі як DocuWare або Ліга: Закон, які спрощують роботу не лише деканату, але й всього закладу освіти, з документами. Вони мають такі переваги, як швидкий доступ до документів та зменшення паперового документообігу. Проте вони лише спрощують оформлення документації, але жодним чином не сприяють полегшенню повсякденної рутинної роботи деканату.

Станом до сьогодні існують безліч вітчизняних програмних рішень для диджиталізації роботи деканатів. Ось стисла характеристика лише деяких з них.

1. АІС «Деканат»

Розробник: Компанії-інтегратори, такі як «Інфоком» або «Софтлайн».

Основні функції: ведення електронного журналу, формування наказів, управління академічною мобільністю.

Переваги: адаптована під українську освітню систему, зручний інтерфейс.

Недоліки: обмежений функціонал для аналітики.

2. «Електронний кампус» (НаУКМА)

Розробник: Власна розробка Національного університету "Києво-Могилянська академія".

Основні функції: електронний документообіг, управління розкладом, взаємодія зі студентами.

Переваги: висока інтеграція, зручність для студентів.

Недоліки: обмежена доступність для інших ЗВО.

3. «Універсальна система управління університетом» (УСУУ)

Розробник: Великі українські ІТ-компанії, такі як "ЕОС Україна".

Основні функції: управління навчальним процесом, формування звітності.

Переваги: комплексний підхід, підтримка стандартів МОН.

Недоліки: висока вартість, складність у налаштуванні.

4. «AIC «Академ»

Розробник: Компанії, такі як «Академ-Сервіс».

Основні функції: ведення електронного журналу, формування наказів.

Переваги: низька вартість, простий інтерфейс.

Недоліки: обмежений функціонал.

5. «IC: Університет»

Розробник: Українське представництво компанії IC.

Основні функції: управління навчальним процесом, ведення фінансової звітності.

Переваги: гнучкість, інтеграція з іншими продуктами IC.

Недоліки: висока вартість, потребує кваліфікованого адміністрування. Крім того, станом на сьогодні, її використання з оновленнями значного обмежені через санкції.

6. Власні розробки університетів

Розробник: Внутрішні IT-відділи університетів.

Основні функції: електронний документообіг, управління навчальним процесом.

Переваги: адаптовані під конкретні потреби.

Недоліки: обмежена доступність для інших ЗВО.

7. Рішення від ТОВ «Політексофт»

Основні продукти: «Електронний деканат», «Колоквіум», «Бібліограф», «ПС-Персонал». Існує також безкоштовна міні-програма «ПС-Євродиплом», які допомагає переносити дані з XML-файлів замовлення документів про освіту до Дипломів згідно шаблону.

Переваги: адаптованість, зручність, підтримка.

Недоліки: висока вартість, складність у адмініструванні.

8. Рішення від МКР (Міжгалузевий комплекс розробок)

Основні продукти: «Електронний деканат», «Електронний університет».

Переваги: адаптованість, інтеграція, підтримка.

Недоліки: висока вартість, обмежений функціонал.

Обговорення або дискусії.

Таким чином, сучасні системи для диджиталізації деканатів можна класифікувати за їх функціональними можливостями:

Системи управління навчальним процесом (LMS):

орієнтовані на навчальний процес, але мають обмежені можливості для адміністративного управління.

ERP-системи:

забезпечують комплексне управління, але вимагають значних інвестицій, у тому числі на налаштування для роботи саме деканатів, а не комплексне управління підприємством.

Спеціалізовані платформи:

орієнтовані на конкретні потреби деканатів, але часто мають обмежений функціонал.

Українські програмні рішення, такі як АІС «Деканат», «Електронний кампус», «Електронний деканат» від ТОВ «Політексофт» або МКР, відрізняються високою адаптованістю до потреб української освітньої системи. Однак вони часто мають обмежений функціонал порівняно з міжнародними аналогами.

Основними викликами диджиталізації роботи деканатів є:

- 1) вартість: впровадження та підтримка систем вимагають значних фінансових витрат.
- 2) технічні проблеми: необхідність регулярного оновлення обладнання та програмного забезпечення.
- 3) опір змін: персонал може бути не готовий до переходу на нові технології.
- 4) кібербезпека: зростає ризик витоку даних або кібератак.

Висновки.

Диджиталізація роботи деканату – це необхідний крок для сучасних університетів, який дозволяє підвищити ефективність управління та якості

освіти. Українські університети мають доступ до різноманітних програмних рішень, таких як АІС "Деканат", "Електронний кампус", а також розробки від ТОВ "Політексофт" та МКР. Вибір системи залежить від потреб конкретного ЗВО, бюджету та наявних ресурсів. Найбільш універсальним для конкретного закладу освіти буде або розробка власної системи під свої потреби, або комплекс одночасного провадження спеціалізованих програмних рішень роботи деканату та системи електронного документообігу. Проте обидва варіанти потребують спеціалізованого навчання персоналу та високу вартість впровадження, що під час війни може стати значною перепорою під час реального впровадження.

Література:

1. Петренко Л.М., Ковальчук О.В. Цифрова трансформація вищої освіти: виклики та можливості [Електронний ресурс]. Науковий журнал «Інноваційні технології в освіті». 2022. № 3. С. 45-52.
2. Schmidt, A., Knust, M. Digital Transformation in Higher Education: The Impact of Digitalization on Academic Work [Електронний ресурс]. Journal of Educational Technology. 2021. Vol. 15. P. 123-135.
3. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2021-2025 роки [Електронний ресурс]. Офіційний сайт Міністерства цифрової трансформації України. Режим доступу: <https://thedigital.gov.ua>.
4. European University Association (EUA). Впровадження електронного деканату в університетах Європи: досвід та рекомендації [Електронний ресурс] // Звіт EUA. 2020. Режим доступу: <https://eua.eu>.
5. Офіційний сайт ТОВ «Політексофт». [Електронний ресурс]. URL: <https://politexsoft.com.ua>
6. Офіційний сайт МКР. [Електронний ресурс]. URL: <https://mkr.com.ua>

Abstract. The article is devoted to the features of implementing innovative approaches to the management of universities and faculties. The article considers the main systems used to digitize the work of the dean's office, their advantages and disadvantages, in particular Ukrainian software instruments and their developers. To prepare the study, the scientific literature was analyzed, existing digital solutions in the field of management of educational institutions were studied. It was proven

that the digitization of the work of the dean's office is a necessary step for modern universities, which allows to increase the efficiency of management and the quality of education. Ukrainian universities have access to various software solutions, such as AIS "Dean's Office", "Electronic Campus", as well as developments from LLC "Politeksoft" and MKR. The choice of system depends on the needs of a particular higher education institution, budget and available resources. The most universal for a particular educational institution will be either the development of its own system for its needs, or a complex of simultaneous implementation of specialized software solutions for the work of the dean's office and an electronic document management system. However, both options require specialized personnel training and high implementation costs, which during wartime could become a significant obstacle to actual implementation.

Keywords: digitalization, dean's office, administrative processes, EPR systems, electronic document management systems.